

**Звіт щодо стану виконання у 2022 році Операційного плану
реалізації у 2022-2024 роках Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року,
схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 р. № 1363**

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання, роки	Індикатор виконання	Стан виконання
1. Проведення аналізу інституційно-правових основ адаптації до зміни клімату та підготовка відповідного звіту	Міндовкілля	2022	розміщено на офіційному веб-сайті Міндовкілля узагальнений звіт	Виконано. Документ розміщено на вебсайті Міндовкілля (https://mepr.gov.ua/news/38632.html).
2. Розроблення методичних рекомендацій для здійснення оцінки ризиків та вразливості соціально-економічних секторів та природних складових до зміни клімату	Міндовкілля Міненерго Мінрегіон Мінекономіки Мінагрополітики Мінінфраструктури МКП ДСНС МОЗ Національна академія наук (за згодою) Національна академія аграрних наук (за згодою) Національна академія медичних наук (за згодою)	-“-	розміщено на офіційному веб-сайті Міндовкілля методичні рекомендації	Виконується. Проект методичних рекомендацій розроблено в рамках проєкту EU4Climate. Розпочато опрацювання зазначеного документу для його розміщення на вебсайті Міндовкілля.

<p>3. Розроблення методичних рекомендацій щодо включення питань адаптації до зміни клімату в програми економічного і соціального розвитку областей, районів, міст, регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації, а також планів заходів з адаптації до зміни клімату, що можуть затверджуватися органами місцевого самоврядування</p>	<p>Міндовкілля Мінрегіон Національний інститут стратегічних досліджень (за згодою)</p>	<p>2022</p>	<p>розміщено на офіційних веб-сайтах Мінрегіону та Міндовкілля методичні рекомендації</p>	<p>Виконано. Проект методичних рекомендацій розроблено в рамках проєкту APENA 3 та розміщено на вебсайті Міндовкілля (https://mepr.gov.ua/news/38940.html). Наразі в рамках проєкту APENA 3 здійснюється апробація методичних рекомендацій при підготовці стратегій адаптацій та планів заходів з їх реалізації для 3-х пілотних областей.</p>
<p>4. Розроблення методичних рекомендацій щодо врахування кліматичного компонента в документах державного планування та під час здійснення стратегічної екологічної оцінки та оцінки впливу на довкілля</p>	<p>Міндовкілля</p>	<p>-“-</p>	<p>розміщено на офіційному веб-сайті Міндовкілля методичні рекомендації</p>	<p>Виконується. Проект методичних рекомендацій розроблено в рамках проєкту EU4Climate. Завершується опрацювання цього документу для його розміщення на вебсайті Міндовкілля. Окрім цього на вебсайті Міндовкілля оприлюднені рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування за посиланням (https://mepr.gov.ua/news/34766.html). Ведеться робота стосовно розроблення методичних рекомендацій щодо врахування кліматичного компонента під час здійснення оцінки впливу на довкілля.</p>
<p>5. Розроблення переліку індикаторів впливу та реагування на зміну клімату для соціально-економічних секторів та природних складових</p>	<p>Міндовкілля Міненерго Мінрегіон Мінекономіки Мінагрополітики</p>	<p>-“-</p>	<p>видано наказ Міндовкілля</p>	<p>Роботу заплановано виконати до кінця 2023 року в рамках проєкту EU4Climate.</p>

	<p>Мінінфраструктури МКП ДСНС МОЗ Національна академія наук (за згодою) Національна академія аграрних наук (за згодою) Національна академія медичних наук (за згодою) Національний інститут стратегічних досліджень (за згодою)</p>			
6. Здійснення оцінки ризиків та вразливості населення до зміни клімату	<p>МОЗ Міндовкілля Національна академія наук (за згодою) Національна академія медичних наук (за згодою)</p>	2022	розміщено на офіційних веб-сайтах МОЗ та Міндовкілля узагальнений звіт	<p>Виконується.</p> <p>МОЗ веде перемовини з Бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) в Україні щодо можливості надання технічної підтримки у підготовці та проведенні такої оцінки.</p>
7. Здійснення оцінки ризиків та вразливості сільського господарства до зміни клімату	<p>Мінагрополітики Міндовкілля Національна академія наук (за згодою) Національна академія медичних наук (за згодою)</p>	-“-	розміщено на офіційних веб-сайтах Мінагрополітики та Міндовкілля узагальнений звіт	<p>Виконується.</p> <p>Прийнято наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 28 червня 2022 року № 387 «Про утворення робочої групи з питань адаптації аграрного сектору до зміни клімату».</p> <p>Основними завданнями робочої групи є здійснення оцінки ризиків та вразливості сільського господарства до зміни клімату та розроблення плану заходів з адаптації сільського та рибного господарства до зміни</p>

				<p>клімату.</p> <p>Остаточне виконання Мінагрополітики заходів, можливе після затвердження методичних рекомендацій для здійснення оцінки ризиків та вразливості соціально-економічних секторів та природних складових до зміни клімату.</p>
8. Здійснення оцінки ризиків та вразливості лісів та лісового господарства до зміни клімату	Держлісагентство Міндовкілля Національна академія наук (за згодою)	-“-	розміщено на офіційних веб-сайтах Держлісагентства та Міндовкілля узагальнений звіт	<p>Виконується.</p> <p>Тематичним планом науково-дослідних робіт Держлісагентства на 2020-2024 роки передбачена розробка на основі оцінки вразливості лісових екосистем Стратегії адаптації лісів та лісового господарства України до зміни клімату. Проект Стратегії, після розгляду Науково-технічною радою Держлісагентства, доопрацьовується з врахуванням зауважень і пропозицій.</p>
9. Здійснення оцінки ризиків та вразливості біорізноманіття до зміни клімату	Міндовкілля Національна академія наук (за згодою) Національна академія аграрних наук (за згодою)	2022-2023	розміщено на офіційному веб-сайті Міндовкілля узагальнений звіт	Роботу заплановано виконати до кінця 2023 року в рамках проекту EU4Climate.
10. Здійснення оцінки ризиків та вразливості водних ресурсів до зміни клімату	Держводагентство Міндовкілля Національна академія наук (за згодою) Національна академія аграрних наук (за згодою)	2022-2024	розміщено на офіційних веб-сайтах Держводагентства та Міндовкілля узагальнений звіт	<p>Виконується.</p> <p>У рамках Дністровського компоненту проекту «Зміна клімату та безпека у Східній Європі, Центральній Азії та на Південному Кавказі» були розроблені Стратегічні напрями адаптації до зміни клімату у басейні Дністра та план їх впровадження. Цей документ також включає результати</p>

				<p>аналізу зміни клімату у басейні річки Дністер та інтегрований аналіз уразливості у басейні. У рамках проєкту ГЕФ «Сприяння транскордонному співробітництву та комплексному управлінню водними ресурсами у басейні річки Дністер» оновлено сценарії зміни клімату у басейні Дністра.</p> <p>У рамках проєкту «Підтримка планування управління водними ресурсами на сході України» виконано аналіз впливу змін клімату у суббасейні Сіверського Донця (басейн річки Дон).</p> <p>Кінцевий строк виконання заходу – 2024 рік.</p>
11. Здійснення оцінки ризиків та вразливості транспортної галузі та інфраструктури до зміни клімату	Мінінфраструктури Міндовкілля Національна академія наук (за згодою)	-“-	розміщено на офіційних веб-сайтах Мінінфраструктури та Міндовкілля узагальнений звіт	Інформація про стан виконання заходу буде надана після розміщення Методичних рекомендацій на офіційному вебсайті Міндовкілля, передбачених п. 2 операційного плану, з метою їх урахування.
12. Здійснення оцінки ризиків та вразливості енергетичної галузі до зміни клімату	Міненерго Міндовкілля Національна академія наук (за згодою)	-“-	розміщено на офіційних веб-сайтах Міненерго та Міндовкілля узагальнений звіт	Інформація про стан виконання заходу буде надана після розміщення Методичних рекомендацій на офіційному вебсайті Міндовкілля, передбачених п. 2 операційного плану, з метою їх урахування.
13. Здійснення оцінки ризиків та вразливості рибного господарства до зміни клімату	Держрибагентство Мінагрополітики Міндовкілля Національна академія наук (за згодою)	-“-	розміщено на офіційних веб-сайтах Держрибагентства, Мінагрополітики та Міндовкілля	Виконується. Наказом Держрибагентства від 19.05.2022 № 133 оголошено конкурсний відбір наукових, науково-технічних робіт що плануються до виконання за рахунок коштів

			узагальнений звіт	<p>державного бюджету.</p> <p>Одним з ключових завдань проведення досліджень за темами: «Оцінка стану запасів водних біоресурсів у внутрішніх водних об'єктах північно-західного Причорномор'я (понижзя р. Дністер та Дністровський лиман, р. Дунай, Тилігульський лиман, Березанський лиман, Кучурганське водосховище) для визначення можливих лімітів і прогнозів допустимого вилову водних біоресурсів та розробка оптимальних режимів їх 2 рибогосподарської експлуатації» (виконавець – ДП «ОдЦ ПівденНІРО»), «Оцінка стану запасів водних біоресурсів в Азовському морі для визначення можливих лімітів і прогнозів допустимого вилову водних біоресурсів та розробка оптимальних режимів їх рибогосподарської експлуатації» (виконавець – ІРЕМ), «Оцінка стану запасів водних біоресурсів у Чорному морі для визначення можливих лімітів і прогнозів допустимого вилову водних біоресурсів та розробка оптимальних режимів їх рибогосподарської експлуатації» (виконавець – ІРЕМ) та «Оцінка стану запасів водних біоресурсів у внутрішніх водних об'єктах та Дніпровсько-Бузькій гирловій системі на 2023 рік. Розробка оптимальних режимів їх рибогосподарської експлуатації» (виконавець – ІРГ НААН) є забезпечення стабільного вилову водних біоресурсів в Азовському, Чорному морях та у внутрішніх водних об'єктах України з</p>
--	--	--	-------------------	---

				<p>урахуванням вразливості соціально-економічних секторів та природних складових до змін клімату на основах раціонального природокористування.</p> <p>На офіційному вебсайті Держрибагентства опубліковані узагальнені звіти оцінки стану запасів водних біоресурсів у водних об'єктах України.</p>
14. Здійснення оцінки ризиків та вразливості прибережних територій до зміни клімату	Міндовкілля Національна академія наук (за згодою)	2022-2024	розміщено на офіційному вебсайті Міндовкілля узагальнений звіт	Роботу заплановано виконати до кінця 2023 року в рамках проекту EU4Climate.
15. Здійснення оцінки ризиків та вразливості населених пунктів до зміни клімату	Рада міністрів Автономної Республіки Крим обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації органи місцевого самоврядування (за згодою)	-"-	розміщено на офіційних вебсайтах узагальнений звіт	<p>Виконується.</p> <p>Оцінка ризиків та вразливості населених пунктів до зміни клімату буде здійснена після виконання п. 2 Операційного плану з метою врахування рекомендацій при виконанні заходу.</p> <p>Захід включено до програм та планів, зокрема Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2023-2026 роки, затвердженої Рішенням Київської обласної ради від 23.12.2022 № 472-15-VIII. ГО «Еко клуб» спільно з Департаментом економічного розвитку Рівненської міської ради проведено дослідження «Оцінка вразливості до зміни клімату», проходять додаткові консультації з експертами з метою доопрацювання; за підсумками будуть сформовані заходи, які увійдуть до Плану дій сталого енергетичного розвитку та</p>

				<p>клімату. Рівненською ОВА на виконання ініціативи ЄС «Угода мерів щодо клімату та енергії» розпочато розробку Плану дій сталого енергетичного розвитку та клімату (ПДСЕРК), частиною якого є оцінка кліматичних ризиків та план заходів з адаптації. Окрім цього, оцінка ризиків та вразливості населених пунктів до зміни клімату здійснюється при проведенні стратегічної екологічної оцінки документів державного планування.</p>
16. Здійснення оцінки ризиків та вразливості туристичної галузі до зміни клімату	ДАРТ Мінінфраструктури Міндовкілля Національна академія наук (за згодою)	2024	розміщено на офіційних веб-сайтах ДАРТ, Мінінфраструктури та Міндовкілля узагальнений звіт	<p>Виконується.</p> <p>Здійснюється опрацювання заходу з метою його виконання в повному обсязі. Кінцевий термін виконання – 2024 рік.</p>
17. Проведення аналізу можливого економічного механізму стимулювання малопродуктивних та деградованих земель сільськогосподарського призначення до природних екосистем	Міндовкілля Мінагрополітики Держгеокадастр Мінекономіки	2023	розміщено на офіційних веб-сайтах Міндовкілля та Мінагрополітики узагальнений звіт	Строк виконання заходу – 2023 рік.
18. Внесення змін до Закону України “Про охорону навколишнього природного середовища” щодо включення у сферу дії зазначеного Закону питань зміни клімату	Міндовкілля	2022	подано до Верховної Ради України законопроект	<p>Виконано.</p> <p>Відповідні зміни містяться в проекті Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи моніторингу довкілля, інформації про стан довкілля (екологічної інформації) та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля» (реєстр. № 7327 від</p>

				28.04.2022), прийнятого Верховною Радою України за основу 16.11.2022.
19. Розроблення програмного документа Кабінету Міністрів України щодо поводження з інвазійними чужорідними видами флори і фауни в Україні на період до 2030 року з урахуванням адаптації до зміни клімату	Міндовкілля МОН Національна академія наук (за згодою) Національна академія аграрних наук (за згодою)	2022	прийнято акт Кабінету Міністрів України	Виконано. Указом Президента України від 17 грудня 2021 року № 668 затверджено Стратегію біобезпеки та біологічного захисту, серед основних напрямів якої є запровадження ефективного і дієвого механізму поводження з інвазивними чужорідними видами, а саме запобігання проникненню, здійснення контролю за їх потраплянням або внесенням до природних екосистем, вилучення та пом'якшення (мінімізація) їх негативного впливу. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 7 липня 2022 р. № 573 затверджено план заходів з реалізації Стратегії біобезпеки та біологічного захисту на 2022-2025 роки, яким зокрема передбачено виконання заходів, спрямованих на організацію інформаційного, науково-методичного забезпечення та встановлення правового механізму щодо поводження з інвазивними чужорідними видами.
20. Розроблення Державної цільової науково-технічної програми у сфері зміни клімату на період до 2030 року	Міндовкілля МОН Національна академія наук (за згодою)	-“-	-“-	Виконується. Проект розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової науково-технічної програми у сфері зміни клімату до 2030 року» надіслано до КМУ. Секретаріат КМУ повернув проєкт акту для актуалізації питання щодо його розгляду.

				<p>Після доопрацювання, проєкт було направлено на повторне погодження до заінтересованих органів.</p> <p>Мінфін не погодив проєкт акту через відсутність коштів в державному бюджеті для реалізації проєкту розпорядження КМУ.</p> <p>Враховуючи ведення воєнного стану в Україні та позицію Мінфіну щодо перерозподілу видатків державного бюджету та спрямування їх на ключові потреби армії, забезпечення обороноздатності країни та реалізації заходів захисту безпеки населення, виконання заходу продовжено.</p>
21. Розроблення плану заходів з адаптації населення до зміни клімату на період до 2023 року	МОЗ Національна академія медичних наук (за згодою)	-“-	-“-	З урахуванням додаткових викликів пов'язаних зі збройною агресією російської федерації на території України та значним навантаженням щодо виконання пов'язаних з цим завдань, робота над доопрацюванням Проєкту плану заходів з адаптації населення до зміни клімату на період до 2023 року призупинена.
22. Розроблення плану заходів з адаптації сільського та рибного господарства до зміни клімату	Мінагрополітики Держрибагентство Національна академія наук (за згодою) Національна академія аграрних наук (за згодою)	2023-2024	-“-	Виконується. Прийнято наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 28 червня 2022 року № 387 «Про утворення робочої групи з питань адаптації аграрного сектору до зміни клімату».
23. Розроблення другого плану заходів з реалізації Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року	Мінінфраструктури	2022	-“-	Інформація про стан виконання заходу буде надана після розміщення Методичних рекомендацій на офіційному сайті

з урахуванням адаптації до зміни клімату				Міндовкілля, передбачених п. 2 операційного плану, з метою їх урахування.
24. Ідентифікація самозаліснених та придатних для створення лісів земельних ділянок державної та комунальної форми власності	Держлісагентство Міндовкілля	2022	розміщено на офіційних веб-сайтах Держлісагентства та Міндовкілля узагальнений звіт	<p>Виконується.</p> <p>Станом на 01.12.2022 державні лісогосподарські підприємства, що входять до сфери управління Держлісагентства, направили 2924 клопотань (у тому числі по самозаліснених ділянках 1655) до органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо передачі самозаліснених земель та земельних ділянок, придатних для створення нових лісів державної та комунальної форм власності у постійне користування державним лісогосподарським підприємствам на загальну площу 76428,9 га (у тому числі по самозаліснених ділянках 44262,6 га). Із них отримано позитивних відповідей – 686 (у тому числі по самозаліснених ділянках – 384) на загальну площу 19146,7 га (у тому числі по самозаліснених ділянках – 11517,2 га) та отримано витягів із Державного реєстру речових прав на нерухоме майно у кількості 145 (в т.ч. по самозаліснених ділянках 108) на загальну площу 1683,7 га (у тому числі по самозаліснених ділянках 1334,6 га).</p> <p>Держлісагентство звернулось листом до Фонду державного майна України щодо надання переліку земельних ділянок лісогосподарського призначення, що віднесені до сфери управління Фонду</p>

				<p>державного майна України та пропозиції щодо їх передачі до сфери управління Держлісагентства.</p> <p>Фонд державного майна України частково надав інформацію щодо переліку земельних ділянок лісогосподарського призначення загальною площею – 413,0621 га.</p> <p>Реалізація Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо збереження лісів» допоможе збільшити площі та зберегти ліси України. Також у цьому законі закладене правове підґрунтя для збереження біорізноманіття та нелісових природних екосистем, які виникли внаслідок виведення з обігу й резервування орних земель.</p>
<p>25. Розроблення регіональних та місцевих стратегій адаптації до зміни клімату або включення питань адаптації до зміни клімату до регіональних стратегій розвитку, стратегій розвитку територіальних громад та планів заходів з їх реалізації, а також до програм економічного і соціального розвитку областей, районів, міст</p>	<p>Рада міністрів Автономної Республіки Крим обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації органи місцевого самоврядування (за згодою)</p>	<p>2022-2024</p>	<p>затверджено регіональні та місцеві стратегічні документи і плани заходів з їх реалізації</p>	<p>Виконується.</p> <p>Миколаївська, Львівська та Івано-Франківська області стали пілотними областями України для розробки стратегії адаптації до зміни клімату та плану реалізації в рамках Проєкту міжнародної технічної допомоги «Посилення спроможності регіональних та місцевих органів влади для впровадження та застосування ЄС у сферах захисту навколишнього середовища, протидії кліматичним змінам та розвитку інфраструктурних проєктів» (далі – Проєкт APENA 3). Проведено консультації з експертами Проєкту APENA 3.</p>

				Обласними державними адміністраціями розроблено / розробляються програми, стратегії, плани, в які включені питання адаптації до зміни клімату. Проводяться заходи щодо розроблення місцевих стратегій адаптації.
26. Приєднання України до Декларації Організації економічного співробітництва та розвитку про включення адаптації до змін клімату у співробітництво заради розвитку, прийнятої 4 квітня 2006 р.	Міндовкілля	2022	прийнято акт Кабінету Міністрів України	Роботу заплановано виконати до кінця 2023 року в рамках проекту EU4Climate.
27. Створення спеціалізованих освітніх програм та курсів з питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату для викладачів, студентів, представників центральних і місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування	МОН Міндовкілля Національна академія наук (за згодою) Національна академія педагогічних наук (за згодою) Національна академія аграрних наук (за згодою) Національна академія медичних наук (за згодою) заклади вищої освіти (за згодою)	2022-2024	затверджено відповідні освітні програми	Відповідно до статті 32 Закону України «Про вищу освіту» діяльність закладів вищої освіти провадиться на принципах автономії та самоврядування. Освітні (наукові) програми розробляються та реалізуються закладами вищої освіти в межах ліцензованої спеціальності. Вимоги до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності, визначаються стандартами вищої освіти.
28. Проведення аналізу взаємозв'язку між міграцією, зміною клімату та довкіллям	Міндовкілля ДМС	2022	розміщено на офіційних веб-сайтах Міндовкілля та ДМС узагальнений звіт	Виконано. Документ розміщено на веб-сайті Міндовкілля (https://mepr.gov.ua/news/37904.html)